

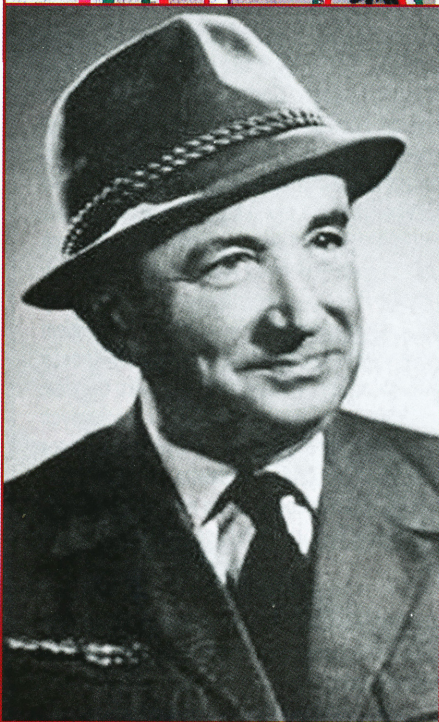
Domszky Pálra emlékezünk

I dén ősszel múlt 41 éve, hogy nincs közöttünk Domszky Pál, a magyar-lengyel kapcsolatok kutatója és ápolója, aki 1903. május 17-én született a felvidéki Herencsvölgyben. Édesapja Domszky István ősi lengyel nemesi család leszármazottja, postamester és néptanító volt. Egyik öse – Władysław Dąbbski – Sobieski János lengyel király 1684. évi bécsi hadjárata során esett el. Egy másik öse, Nikodem Dąbbski pedig a Lengyel légió tisztjeként harcolt 1849. április 6-án az isaszegi csatában.

Budapesti egyetemista éveitől kezdve a Magyar-Lengyel Főiskolai és Diákszövetség megalapítója és vezetőségi tagja volt. 1929-ben a Bem József hamvait Aleppóból Tarnówba hazaszállító Magyar Országos Bem Bizottság titkára. Domszky Pál a Bizottság ülésén kezdeményezte Bem József tábornok budapesti köztéri szobrának felállítását. A szobrot - amelyet Istók János szobrászművész készített el - 1934. május 13-án, Budán a Bem József téren avatták fel. Kezdeményezője volt az esztergomi Sobieski-emlékmű felállításának is.

A II. világháború éveiben a Német Birodalomhoz csatolt országrészben, az ún. Főkormányzóságban megszervezte a Magyar Szövetséget, amelynek Varsón kívül Krakkóban, Lembergben és Radomban is működött csoportja. A varsói magyarok úgy emlékeztek Domszky Pálra, mint aki gyámoltotta a rászorulókat és szenvedőket, magasa emelve a magyar zászlót, megbecsülést és méltóságot szerzett a magyar névnek.

1964-ben Budapestre költözött. Tagja és alelnöke lett a Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesületnek. Az isaszegi Falumúzeum vezetőjével, Szathmáry Zoltánnal az 1848/49-es Forradalom és

Szabadságharc isaszegi emlékeinek kutatása során ismerkedett meg. Domszky Pál tagja lett a Múzeumbarátok Köre Elnökségének és a Falumúzeum Adattári Munkaközösségének. Részt vett az Isaszegen 1972-ben rendezett Magyar-Lengyel Történelmi Napok szervezésében.

Isaszegi emléktáblája a Falumúzeum homlokzatán található, a kétnyelvű felirat rajta a következő: „A magyar-lengyel kapcsolatok kutatója és ápolója emlékére – Domzky Pál, 1903-1974. – Múzeumbarátok Köre, Isaszeg Önkormányzata, Bem József Lengyel Kulturális Egyesület, 1996. április 6.” Isaszeg akkori polgármestere, valamint a „Magyarországi Lengyelségért” díjjal kitüntetett dr. Tóthné Pacs Vera segítségével és az isaszegi Múzeumbarátok Köre közreműködésével állította Isaszeg lakossága.

1998. október 19-30 között a Varsói Főlevéltárban rendezték meg Domzky Pál gyűjteményes kiállítását, mely megbecsülést szerzett munkásságának. 1998. október 19-én Varsó belvárosában, a Marszałkowska és a Nowogrodzka utca sarkán, egykori lakóhelyén is kétnyelvű emléktáblát avattak emlékére. A Varsói Felkelés kitörésének 55. évfordulója alkalmából, Aleksander Kwaśniewski lengyel államfő Domzky Pálnak posztumusz a Lengyel Köztársaság Érdemrendje Tiszti Keresztjét adományozta. A kitüntetés fia, Domzky Mihály, a varsói magyar nagykövetség vezető diplomatája vette át.

Hamvai Budapestén a Szent Gellért templom urnatemetőjében (Mindszenty-kápolna 44/1-es urna) nyugszanak. Domzky Pál emlékét ma is ápoljuk Isaszegen, annak a jelmondatnak a jegyében, amit ő vallott, nevezetesen: „Tudjátok jól, hogy míg élek, minden lengyel dolgot támogatok és pártolok”.

Dr. Dürr Sándor
Múzeumbarátok Köre, Isaszeg